

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж рр 68/20
29.7.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јасне Беловић, председника већа, Ирене Трифуновић Радуловић и Меланије Сантовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Драгана Милановић Пешић, адвокат из Вршца, Војнички трг бр. 1, против тужене Републике Србије, Привредни суд у Панчеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ул. Гимназијска бр. 7, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о жалбама парничних странака, изјављеним против пресуде Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици Прр1 175/19 од 18.09.2019. године, у седници одржаној дана 29.07.2021. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици Прр1 175/19 од 18.09.2019.године у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици Прр 1 175/19 од 18.09.2019. године у делу става другог изреке тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца АА па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Привредни суд у Панчеву да тужиоцу АА исплати 19.650,00 динара са законском затезном каматом од 05.04.2019. године као дана подношења тужбе до исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу, а који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије одређених за рад судова, у року од 15 дана од дана достављања пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици Прр 1 175/19 од 18.09.2019. године па се обавезује тужена Република Србија, Привредни суд у Панчеву да тужиоцу АА на име трошкова парничног поступка исплати 48.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати 12.000,00 динара.

Образложење

Ставом првим изреке пресуде Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици Прр1 175/19 од 18.09.2019. године делимично је усвојен прецизирани тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати на име главног дуга износ од 446.926,00 динара и на име признате законске затезне камате износ од 237.566,27 динара, све укупно у износу од 684.492,27 динара, а који износ представља висину неисплаћеног потраживања тужиоца утврђеног Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања Привредног суда у Панчеву Ст 525/2010 од 04.03.2011. године са законском затезном каматом на износ главног дуга од 446.926,00 динара од 05.04.2019. године, као дана подношења тужбе суду, па до коначне исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу, а који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова. Ставом другим изреке, делимично је одбијен као неоснован прецизирани тужбени захтев тужиоца за износ од укупно 19.650,00 динара који представља разлику између траженог износа од 466.576,00 динара и досуђеног износа од 446.926,00 динара на име главног дуга, као и у делу у којем је тражена исплата законске затезне камате на износ главног дуга од 466.576,00 динара од дана утврђивања потраживања-04.03.2011. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 49.800,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Против наведене пресуде парничне странке су благовремено изјавиле жалбе, тужилац побијајући је како то из образложења жалбе произлази у делу става другог изреке у коме је одбијен као неоснован захтев тужиоца за износ од укупно 19.650,00 динара и делу у којем је одбијен захтев за исплату законске затезне камате на тај износ почев од 05.04.2019. године као дана подношења тужбе до исплате и ставу трећем изреке, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а тужена како то из образложења жалбе произлази у ставу првом и трећем изреке из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу одредби члана 386 у вези са чланом 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца основана, док је жалба тужене делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом није учињена нека од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

У поступку пред првостепеним судом је утврђено да тужилац према ДП “Нови Дом- столарија - у стечају” са седиштем у Дебелачи има потраживање у виду неисплаћених зарада са доприносима, трошковима и каматом, а на основу правноснажних пресуда Општинског суда у Ковачици П 143/04 од 10.06.2004. године, П 404/04 од 28.12.2004. године и П 63/06 од 03.04.2006. године. Над наведеним

друштвеним предузећем инициран је поступак стечаја предлогом за покретање стечајног поступка поднетог од стране Агенције за приватизацију Републике Србије као ликвидационог управника дана 08.10.2010. године. Решење о покретању стечајног поступка донето је 29.10.2010. године, прво поверилачко рочиште је одржано 10.12.2010. године, испитно рочиште одржано је 11.02.2011. године, закључак о листи утврђених и оспорених потраживања је донет 04.03.2011. године, допунски закључак о листи утврђених и оспорених потраживања донет је 20.06.2012. године, након одржаног допунског испитног рочишта.

Захтев стечајног управника за доношење измене Закључка о потраживањима, након одлуке Уставног суда Републике Србије Уз 82/2009 од 12.07.2012. године и извршеног прерачуна обрачуна камате поднет је Привредном суду дана 05.06.2013. године. Решење о банкротству донето је 06.07.2011. године. Уновчена је целокупна имовина стечајног дужника осим хале површине 4860 м² - стара производна хала у Дебељачи, улица Светозара Марковића бр. 62. Имовина стечајног дужника продата је јавним надметањем 27.12.2011. године и 21.05.2013. године. Стечајни управник је континуирано слао молбе за хитно поступање и хитно решавање Агенцији за реституцију од 2015. године и то 28.12.2015. године, 13.04.2016. године, 12.04.2017. године док је основни разлог због којег се стечајни поступак не може окончати недостатак одлуке Агенције за реституцију по поднетим захтевима а поступци реституције под бројем 46-01262/2012, 46-012185/2012, 46-01287/2012, 46-012193/2012 и 46-011020/2013 пред Агенцијом за реституцију покренути 2012. године односно 2013. године дана 02.03.2018. године, још увек су у току. Даном 11.04.2018. године сачињена је коначна листа признатих и оспорених потраживања разлучних и стечајних поверилаца којом је тужиоцу, по пријави број 87, признато потраживање у трећем исплатном реду у укупном износу од 720.096,00 динара од чега износ од 446.926,00 динара на име главног дуга, износ од 253.520,00 динара на име камате на главни дуг и износ од 19.650,00 на име трошкова. Тужиоцу је од укупно утврђеног потраживања од 720.096,00 динара исплаћен износ од 15.979,06 динара, што чини 2,22% утврђеног потраживања. Тужилац је остао ненамирен за износ од 704.116,34 динара.

Решењем Привредног суда у Панчеву Р4 Ст. 224/2018 од 02.03.2018. године, утврђено је да је тужиоцу у поступку који се води пред Привредним судом у Панчеву Ст. 525/2010 повређено право на суђење у разумном року те је наложено поступајућем судији у стечајном поступку Ст. 525/2010 да у року од 30 дана предузме све мере у оквиру своје надлежности и наложи стечајном управнику да затражи хитно и прекоредно решавање поступка реституције бр. 46-01262/2012, 46-012185/2012, 46-01287/2012, 46-012193/2012 и 46-0110020/2013 код Агенције за реституцију, све у циљу приступања уновчењу преостале имовине како би се стечајни поступак који се води пред овим судом окончао у што краћем року и да у накнадном року од 10 дана извести председника суда о предузетим радњама. Тужилац је предузео све радње које се тичу остварења његовог потраживања и није утицао на дужину трајања поступка, а будући да наведени поступак траје више од седам година, при чему није донето решење о главној деоби, утврђено је да је дошло до повреде тужиоцевог права на суђење у разумном року. Надлежни органи у стечајном поступку и то како стечајни управник, тако и суд и поступајући стечајни судија, поступали су ефикасно и марљиво, док чињеница да до сада није дошло до главне деобе и окончања стечајног поступка није последица неажурности суда, већ дугог трајања поступка пред Агенцијом за

реституцију али је приликом испитивања утицаја на дуго трајање поступка од значаја не само поступање суда, већ и другог државног органа, због чега спорост и неажурност у поступању Агенције за реституцију доводе до повреде права предлагача, тужиоца. Стечајни поступак у коме је дошло до повреде тужиоцевог права на суђење у разумном року води се над стечајним дужником, друштвеним предузећем “Нови дом – столарија – у стечају”, са седиштем у Дебељачи, које има друштвени капитал од 100% удела.

Првостепени суд је на основу савесне и брижљиве оцене доказа у смислу члана 8 ЗПП правилно и потпуно утврдио чињенично стање, те је у ставу првом изреке побијане пресуде правилно применио материјално право и за своју одлуку у овом делу дао јасне и правно ваљане разлоге које прихвата и овај суд.

Одредбом члана 31 Закона о заштити права на суђење у разумном року (“Службени гласник РС”, бр.40/15-студио на снагу 01.01.2016. године) прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење (став 1), поред одредаба закона којим се уређују облигациони односи, суд примењује и мерила за оцену трајања суђења у разумном року (став 2), а одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

У конкретном случају, тужиоцу је у стечајном поступку признато потраживање из радног односа, стечајни поступак за наплату тог новчаног потраживања за које је законом прописано да је хитан, јер се ради о заради, започет је у другој половини 2010. године, није окончан ни након утврђења да је тужиоцу у стечајном поступку повређено право на суђење у разумном року и наложено судији да у одређеном року предузме све мере и радње потребне у циљу окончања стечајног поступка.

Према одредби члана 31 став 3 Закона о заштити права на суђење у разумном року, одговорност тужене Републике Србије је објективна, а у овом случају тужена не наводи правно прихватљиве разлоге за пропусте њених органа, нити су утврђени пропусти тужиоца који би имали за последицу неспровођење стечајног поступка, услед чега би тужена могла бити у потпуности или делимично ослобођена од одговорности за насталу штету.

Утврђеном повредом права на суђење у разумном року и неспровођењем стечајног поступка у периоду од 7 година, повређено је право тужиоца на имовину загарантовано чланом 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58 Устава Републике Србије, а умањењем имовине проузрокована је материјална штета предвиђена чланом 155 Закона о облигационим односима. Због тога је тужена у обавези да тужиоцу накнади насталу штету и сагласно пракси Уставног суда (Уж 7912/14 од 09.06.2016. године и Уж 2641/16 од 16.06.2016. године) исплати новчани износ признат у стечајном поступку, који још увек није исплаћен, а ово посебно што се у конкретном случају ради о потраживању тужиоца по основу радног односа, на име неисплаћених зарада које за тужиоца имају велики значај.

Одредом члана 58 став 1 Устава јемчи се мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона, а у друга имовинска права стечена на

основу закона свакако спадају новчана потраживања која се односе на исплату неизмирених зарада и припадајућих доприноса по основу рада, а која потраживања радника могу бити правноснажно досуђена по тужбама у поступцима окончаним пре остварања стечаја или потраживања по пријави радника у стечају, која су утврђена од стране стечајних органа, што је и овде случај.

Утврђеном повредом права на суђење у разумном року, неспровођењем стечајног поступка у периоду дужем од седам година, повређено је тужиочево право на имовину загарантовано чланом 1 Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и чланом 58 Устава Републике Србије и умањењем његове имовине проузрокована је и обична материјална штета предвиђена чланом 155 Закона о облигационим односима. Због тога је тужена у обавези да тужиоцу накнади насталу штету и сагласно пракси Уставног суда (Уж 7912/14 од 09.06.2016. године и Уж 2641/16 од 16.06.2016. године) исплати новчани износ признат у стечајном поступку, а ово посебно што се у конкретном случају ради о потраживању тужиоца по основу радног односа.

У том смислу правилно је првостепени суд ставом првим изреке досудио тужиоцу износ од 684.492,27 динара као део потраживања утврђеног у стечајном поступку, као што је на износ од 446.926,00 динара правилно тужиоцу досудио законску затезну камату почев од 05.04.2019. године, као дана подношења тужбе у овом поступку па до исплате, у границама постављеног захтева.

Неосновани су наводи из жалбе тужене да је првостепени суд, усвајањем захтева за исплату камате на износ утврђеног потраживања тужиоца у стечајном поступку, почев од 05.04.2019. године, као дана подношења тужбе, па све до исплате, досудио износ који тужилац никада не би остварио у стечајном поступку да је предметни стечајни поступак окончан по редовном току ствари. Тужена у овом поступку одговора за штету коју је тужилац претрпео неисплатом предметног износа у стечајном поступку, па првостепени суд правилно закључује да је у погледу исплате накнаде тужена пала у доцњу када је тужилац, сагласно члану 324 ЗОО, подношењем тужбе позвао тужену да јој надокнади штету насталу као последицу повреде права на суђење у разумном року. Напротив, првостепени суд је тужиоцу у границама постављеног захтева досудио законску затезну камату почев од 05.04.2019. године, као дана подношења тужбе на износ од 446.926,00 динара, иако се у односу на утврђено потраживање у стечајном поступку има применити исти режим у погледу накнаде материјалне штете због повреде права на суђење у разумном року.

Неосновано се жалбом тужене побија првостепена пресуда указивањем да суд није прибавио извештај Привредног суда о висини исплаћених и неисплаћених потраживања за тужиоца. Ово из разлога што су све релевантне чињенице за доношење одлуке у овој правној ствари утврђене из доказа које је првостепени суд прибавио и из којих се утврђује висина исплаћених и неисплаћених потраживања које тужилац има према привредном друштву које је у стечају, те неприбављање извештаја Привредног суда о висини исплаћених и неисплаћених потраживања није било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде у овој правној ствари.

Приликом доношења одлуке овај суд је ценио и остале жалбене наводе

парничних странака, али их није посебно образлагао на основу овлашћења из одредбе члана 396 став 1 и 2 ЗПП.

У делу става другог изреке побијане пресуде, првостепени суд је одбио тужбени захтев за исплату износа од још 19.650,00 динара, који представља разлику између траженог износа од 466.576,00 динара и досуђеног износа од 446.926,00 динара, као износа главног дуга који је признат у стечајном поступку. Доносећи овакву одлуку првостепени суд указује да је тужилац на име главног дуга тражио износ од 466.576,00 динара, док је у поступку утврђено да потраживање на име главног дуга износи 446.926,00 динара а према изведеним доказима главни дуг и трошкови поступка представљају одвојене ставке у структури потраживања па је на тај начин, по оцени првостепеног суда, требало формулисати и тужбени захтев. Као разлог за доношење такве одлуке првостепени суд наводи и да тужилац није приложио нити предложио доказе који би указивали на другачији редослед исплате од начина предвиђеног чланом 313 ЗОО. У преосталом делу става другог изреке, првостепени суд одбија тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ главног дуга од 466.576,00 динара од дана утврђивања потраживања 04.03.2011. године па до до исплате, а наведена одлука је побијана жалбом само у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату камате на износ од 19.650,00 динара, почев од подношења тужбе па до исплате.

Приликом доношења одлуке у побијаном делу става другог изреке пресуде, првостепени суд је правилно пошао од тога да неисплаћени део потраживања тужиоца утврђеног у стечајном поступку чини и износ од 19.650,00 динара, који по структури представља трошкове поступка, али је на тако правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално права када је делимично одбио захтев тужиоца за исплату наведеног износа, на шта се и у жалби тужиоца основано указује. Износ од 19.650,00 динара јесте износ трошкова који је у стечајном поступку признат тужиоцу и као такав постаје доспело и извршиво новчано потраживање као и било које друго потраживање, па тужилац има право и на њихову накнаду. Ово посебно код чињенице да је одредбом члана 54 став 1 Закона о стечају (“Службени гласник РС”, бр. 104/09 са изменама и допунама) прописано да се из стечајне масе приоритетно намирују трошкови стечајног поступка, а по њиховом пуном намирењу обавезе стечајне масе. На износ од 19.650,00 динара тужилац такође има право на законску затезну камату од 05.04.2019. године, као дана подношења тужбе, у складу са одредбом члана 277 став 1, 278 став 1 и члана 324 Закона о облигационим односима.

Код наведеног одлучено је као у изреци и то у ставу првом изреке применом одредбе члана 390 ЗПП, односно као у ставу другом изреке применом одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП.

Приликом доношења одлуке о трошковима поступка правилно је првостепени суд досудио тужиоцу трошкове у овој парничној ствари имајући у виду успех у спору, док тужени током поступка није прижио доказе за злоупотребу права од стране тужиоца вођењем парничног поступка у коме је предмет тужбеног захтева била накнада нематеријалне штете због повреде права на суђење у разумном року, на шта у жалби такође без прижених доказа указује.

Међутим, основано се у жалби тужене истиче да тужиоцу не припадају

трошкови на име прибављања калузуле правноснажности на решење Привредног суда у Панчеву Р4 Ст 224/18 од 02.03.2018. године, јер наведени трошак није био потребан за вођење ове парнице, због чега је одлука о трошковима парничног поступка из става трећег изреке ожалбене пресуде преиначена применом члана 401 тачка 3 ЗПП. Тужена је сагласно члану 153, 154 и 163 ЗПП у обавези да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у границама постављеног захтева и према вредности са којом је тужилац успео у спору у износу од 48.000,00 динара и то: за састав тужбе и два образложена поднеска износ од по 9.000,00 динара (27.000,00 динара), за приступ на два одржана рочишта по 10.500,00 динара (21.000,00 динара), што чини укупно износ од 48.000,00 динара, све према важећој Адвокатској тарифи.

Имајући у виду успех тужиоца у другостепеном поступку те чињеницу да је тужена успела у незнатном делу (одлука о трошковима за износ од 1.800,00 динара), тужиоцу је признато право на накнаду трошкова за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара па је о трошковима другостепеног поступка одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде на основу члана 165 у вези са чланом 153 и 154 Закона о парничном поступку.

Председник већа-судија
Јасна Беловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић